

Մագդա Վան

**Դեպի երջանկություն
տանող փշոտ ուղին**

«АВТОР»

2026

Վան Մ.

Դեպի երջանկություն տանող փշոտ ուղին / Մ. Վան — «Автор», 2026

Ընտանիքը գլխավոր արժեքն է մեզնից յուրաքանչյուրի համար: Իրական իրադարձությունների վրա հիմնված այս մասշտաբային սագայում ծավալվում է Արմանոնց հնագույն ու հոգով հզոր տոհմի դրամատիկ պատմությունը: XX դարի ցնցումների համապատկերին սերունդների տարեգրությունը հյուսվում է հուզիչ ու գրավիչ սյուժեի մեջ: Հերոսների հետ միասին ընթերցողը կանցնի Քլոնդայքի դաժան հանքավայրերից ու Այլուրում 1915 թվականի Ցեղասպանության հրից մինչև Կալիֆոռնիայի արևաշող այգիները: Այս տարեգրության ամեն մի էջը փորձություն է: Հերոսներին վիճակված է վերապրել դարակազմիկ վերելքներ ու դառն հուսախաբություններ, նյութական ձեռքբերումներ ու ծանր բարոյական կորուստներ, որպեսզի անցյալի փլատակների վրա հանգեն կյանքի գլխավոր եզրակացություններին: Մականյն առ Աստված անսասան հավատն ու հոգու տոկունությունը թույլ են տալիս ընտանիքին հաղթահարել ցանկացած արհավիրք: Թերթելով վեպը՝ դուք կհաղորդակցվեք ցավի հետ, բայց որ ամենակարևորն է՝ կճանաչեք Ճշմարիտ, Նվիրված ու Մաքուր ՄԻՐՈՒ անսահման շնորհը: Խորը, ցնցող վեպ, որը կստիպի վերագնահատել կյանքի հանդեպ հայացքները:

© Վան Մ., 2026

© Автор, 2026

Содержание

Глава 1. ՏՈՀՄԱԿԱՆ	5
Глава 2. ՔԼՈՆԴԱՅՔԻ ՊԱՂ ՈՍԿԻՆ	8
Глава 3. ԲՅՈՒՐԵՂՅԱ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ՓՇՈՒՐՆԵՐԸ	12
Конец ознакомительного фрагмента.	15

Մագդա Վան

Դեպի երջանկություն տանող փշոտ ուղին

Глава 1. ՏՈՀՄԱԿԱՆ ԲԼՈՒՐՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՆԵՐԻՆ

ՀԱՌԱՋԱԲԱՆ

... Հեռու խցերից, գաղտնի անկյուններից
Հանեցի խոսքս, ինչպես ջրհորի հատակից:
Գրեցի նրանց համար, ովքեր նոր են կյանք մտնում,
Ինչպես և նրանց, ովքեր ապրել են ու հաստունացել,
Նրանց համար, ովքեր իրենց երկրային ուղին են ավարտում
Եվ անցնում են ճակատագրական սահմանը:
Արդարների համար գրեցի ես և մեղավորների,
Սփոփողների և անսփոփների,
Ե՛վ դատողների, և՛ դատապարտվածների,
Զղջացողների և մեղքով գերվածների,
Առաքինիների և չարագործների,
Կուսակրոնների և շնացողների,
Բոլորի համար՝ տոհմիկների և աննշանների,
Հարստահարված ստրուկների և մեծաշուք իշխանների,
Գրեցի հավասարապես այրերի ու կանանց համար,
Նրանց, ովքեր խոնարհված են, և նրանց, ովքեր վեր հառնած,
Տիրակալների և հպատակների,
Վիրավորողների և վիրավորվածների,
Նրանց համար, ովքեր սփոփում էին, և ովքեր սփոփվեցին:
Գրեցի հավասարապես փոքրերի ու մեծերի համար,
Քաղաքացիների և կիսավայրենի լեռնականների,
Եվ նրա համար, ով բարձրագույն տիրակալն է,
Ում դատավորը միայն Աստված է ինքը.
Ունայն մարդկանց և բարեգործների համար,
Միայնակյացների, սուրբ ճգնավորների համար:
Եվ տողերը, լի իմ տառապանքով,
Թող որևէ մեկի համար խրատ դառնան:
Թող դառն մեղքի մեջ զղջացողը
Իմ գրվածքներում սփոփանք գտնի:
Թող իմ աշխատանքը, իմ ջանասիրությունը
Ի շահ իրեն շրջի ցանկացած մարդ...

Գրիգոր Նարեկացի, X դար
« Մատյան ողբերգության »

Գլուխ 1. ՏՈՀՄԱԿԱՆ ԲԼՈՒՐՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՆԵՐԻՆ

Ավտոմեքենաների հսկայական հոսքը մայրուղով սլանում էր դեպի Սանտա Բարբարա:
Մեքենաները, շարժվելով անվերջանալի շարանով, քարանում էին տոթ խցանումների մեջ:

Փրկվելով ամառային տապից՝ մարդիկ շտապում էին դեպի ափամերձ գոտի. բոլորին ձգում էր օվկիանոսի ալիքների գովությունը: Շատերը ուղևորվում էին Սանտա Էնեսի հովիտ՝ դեպի Կաշումա լիճը, որպեսզի հանգստյան օրերն անցկացնեն բնության գրկում: Վերջին շրջանում անտանելի շոգ էր. արևը կիզում էր ամբողջ թափով, օդը կարծես շիկացած լիներ, և շնչելը դարձել էր անհնարին ծանր: Անամպ կապույտ երկինքն արտացոլվում էր անեզր ջրերի մեջ, իսկ փրփրադեզ ալիքները աղմուկով բախվում էին գաղիթափ ափին՝ օրորելով ու հեռու տանելով կենցաղային բոլոր հոգսերը:

Ճանապարհի վրայով, ինչպես մի հսկայական արծաթաթև թռչուն, խլացած մոնշյունով սլացավ ինքնաթիռը: Այն կուրս էր վերցրել դեպի լեռնաշղթաները: Շքեղ մասնավոր հանրամատչելի գտնվում էր Թոմասների ընտանիքը՝ ոսկու հանքերի սեփականատեր Ռիչարդը, նրա կողակից Մարգարիտան և երկվորյակները՝ Դանիելան ու Դեիդը:

Թոմասների ամուսնական գույգի դուստրն ու որդին գերազանցությամբ ավարտել էին դպրոցը և ընդունվել Հարվարդի համալսարան: Ընտանիքի համար այս իրադարձությունը չափազանց ուրախալի էր: Դանիելայի և Դեիդի առջև բացվում էր կյանքի մի նոր ուղի, և նրանք անհամբերությամբ սպասում էին մեկնման օրվան: Այս կապակցությամբ Սանտա Բարբարայի արվարձաններում՝ նրանց լեռնային վիլլայում, նախատեսվում էր հանդիսավոր պարահանդես:

Ռիչարդի հիսունհինգ տարին վերջերս էր լրացել: Չնայած ալեհերքին՝ նա իր տարիքից շատ ավելի երիտասարդ տեսք ուներ: Որպես իսկական արիստոկրատ և մեծահարուստ՝ նա անքերի խնամված էր: Նրա անամպ երկնքի պես կապույտ աչքերը ճառագում էին բարությամբ ու ջերմությամբ: Ռիչարդը նստած էր փափուկ բազկաթոռին՝ կնոջ կողքին, ում անսահման սիրում էր համատեղ կյանքի բոլոր տարիներին: Նա իր ավերի մեջ էր պահում նրա ձյունաթույր ձեռքը: Ճակատագիրը նրանց պարզևել էր մաքուր, խորը սեր: Մարգարիտան հիսունին մոտ էր, սակայն նրա դեմքին ոչ մի կնձիռ չկար, և Ռիչարդը հաճախ էր կրկնում. «Տարիները չեն դիպչում քեզ, սե՛ր իմ»:

Մարգարիտան ի պատասխան բարձրաձայն ծիծաղում էր: Ազնվացեղ ճերմակով երանգավորված շագանակագույն վարսերը ալիքներով թափվում էին նրա ուսերին: Ծովային երանգով նրա գմրուխտն աչքերն ու խիտ ու մուգ թարթիչները գերում էին միանգամից: Դեմքի նուրբ օվալը, ուղիղ քիթը և հյութեղ կեռասագույն շրթունքները լրացնում էին կատարյալ կերպարը: Երբ նա ժպտում էր, սպիտակ ատամների շարքը փայլվում էր մարգարտյա շողով: Նա Ռիչարդի կյանքի իմաստն էր՝ լցնելով նրա օրերը երջանկությամբ՝ անցյալի բոլոր փորձություններից հետո:

Ինքնաթիռը բարձրանում էր ավելի ու ավելի վեր: Մարգարիտան խաղաղությամբ հենեց գլուխն ամուսնու ուսին, իսկ երկվորյակները աշխուժորեն վիճում էին ինչ-որ բանի շուրջ: Վերջապես ստյուարտուհին հայտարարեց վայրէջքի նախապատրաստման մասին: Հեռվում՝ կանաչ բլուրների միջև, երևաց նրանց տոհմական կալվածքը՝ շրջապատված բարձր գրանիտե պատով և դարավոր ծառերով:

Հանրանավը մեղմորեն հպվեց վայրէջքի գոտուն ու լռեց: Ուղևորները շնորհակալություն հայտնեցին անձնակազմին և իջան նավասանդուղքով՝ ընդառաջ նուրբ քամուն: Բարձր տրամադրությամբ նրանք նստեցին սպասող լիմուզինները, որոնք դուրս եկան մասնավոր օդանավակայանի տարածքից: Կես մղոն անց մեքենաները կանգնեցին զանգվածեղ դարբնագործ դարպասների մոտ: Պահապանը ջերմորեն ներս թողեց շարասյունը:

Աջ ու ձախ ձգվում էին խնամված սիգամարգերը, որոնք խայտաբղետ էին ծաղկաթմբերով: Անտառեզրին շքեղորեն ծաղկել էին սպիտակ բուգենվիլիայի և մանուշակագույն ժակարանդայի փաթթած թփերը: Առջևում գտնվում էր ծածկված կայանատեղին և իսպանական ոճով հյուրատունը՝ գմրուխտն ապակուց պատրաստված ճակատամասով, որը հիշեցնում էր բյուրեղյա դղյակ: Փոքր-ինչ խորքում վեր էր խոյանում բարոկկո ոճով կառուցված սպիտակ մարմարյա երեքհարկանի գլխավոր պալատը: Այն զարդարված էր սյուներով, պատուհանների նախշավոր ոսկեգոծ ծեփածոներով և

բազրիքներով լայն հանդիսավոր սանդուղքով, իսկ դրա երկու կողմերում դրված էին անտիկ սկահակներ՝ սպիտակ ու վարդագույն շուշաններով:

Սանդուղքի առջև կարկաչում էր շատրվանը. դրա կենտրոնում գտնվող գավաթը ջրով էր լցվում գրկախառնված հրեշտակների ուսերին, իսկ կաթիլները շողշողում էին արևի տակ՝ աղամանդների ցայտքերի պես: Ընդարձակ նախասրահում գլխապտույտ բարձրությունից կախված էր բյուրեղապակյա ջահը: Դեպի վեր էին տանում մարմարյա աստիճանները՝ գմբուխտե գորգերով: Նախասրահից բացվում էր անցում դեպի կիսաօվալաձև հանդիսությունների սրահ, որն ուներ ապակեպատ պատ և տեսարան դեպի լճակը:

Այնտեղ արդեն ընթանում էին պարահանդեսի վերջին նախապատրաստությունները: Մենյակները ձևավորված էին վարդագույն և ոսկեգույն երանգներով, հայելապատ պատերով, կլոր սեղաններով և «Դե Լամերի» ապրանքանիշի նրբաճաշակ անգլիական հախճապակիով: Անկյունում դրված էր «Սթեյնվեյ» սպիտակ ռոյալը, իսկ կենտրոնում՝ մարմարյա սալերից պատրաստված խճանկարով շրջապատված կլոր պարահրապարակը:

Անհրաժեշտության դեպքում հանդիսությունների սրահի հայելապատ պատերը հեն էին քաշվում՝ բացելով անցում դեպի բիլիարդի մեծ սենյակ՝ նախատեսված վեց սեղանի համար: Անկյունում տեղավորված էր բարի հաշվասեղանը՝ բազմատեսակ ըմպելիքներով, իսկ կողքին գտնվում էր սպասարկման գոտին. պատրաստի կերակրատեսակներն անադնուկ բարձրանում էին վերելակով՝ ընդարձակ նկուղային խոհանոցից: Սրահից ձախ կարելի էր անցնել դեպի հանգստի սենյակ՝ պրեֆերանսի համար նախատեսված, կանաչ թավշով պատված սեղաններով: Հարևանությամբ կահավորել էին հարմարավետ ծխասենյակ՝ ծխամորճերի, նարգիլների և ծխախոտի հազվագյուտ տեսակների հարուստ ընտրանիով, որտեղ նրբագեղ սեղանիկների վրա հյուրերին արդեն սպասում էին բյուրեղապակյա բաժակները:

Պալատի հետնամասի ճակատից այն կողմ տարածվում էր գեղատեսիլ բնական լճակը, իսկ այն սնվում էր սառնորակ լեռնային առվակից: Դրա ջրային հայելու վրայով վեհորեն լողում էին սպիտակ ու սև կարապները: Ափերը միացնում էր թեթև սպիտակ կամուրջը՝ զարդարված հեքիաթային ծաղիկների փարթամ շղթաներից կազմված կամարով:

Ավելի հեռվում՝ տարածված սաղարթների հովանու ներքո, առանձնության մեջ թաքնված էր Թոմաս ամուսինների անձնական առանձնատունը: Դեպի այն տանում էր մի արահետ, որը վերածվում էր պարուրաձև սանդուղքի, որի բազրիքներին քարացել էին վարպետորեն քանդակված երկու մարմարյա աղավնիների արձանիկներ՝ միմյանց ընդառաջ թռչելիս: Սանդուղքից այն կողմ բացվում էր լայն բացատը, որտեղ տնկված էին զարմանահրաշ երանգների թավշյա վարդերի հազվագյուտ տեսակներ: Երկհարկանի դղյակի առջև իր ողջ շքեղությամբ խաղում էր երաժշտական գունավոր շատրվանը: Դրա ծիածանաբեր ցայտքերի միջից երևում էին երկու մարմարյա արձաններ՝ տղամարդը, որը նրբորեն գրկել է կնոջը: Նրանց քարե հանդերձանքի գույնը կախարդականորեն փոխվում էր երաժշտության հնչյունների ներքո՝ ստորջրյա լուսավորության շնորհիվ: Քանդակները մարմնավորում էին տանտերերի խորը սերը: Այս նրբագույն աշխատանքը, որն արժանի էր Միքելանջելոյի դրոշմին, կատարվել էր անվանի քանդակագործի կողմից, ով հրավիրվել էր ուղիղ Հռոմից:

Այս առանձնացված անկյունում ողջ մթնոլորտը տոգորված էր նրբությամբ: Տան ներսում տիրում էր անթերի շքեղություն, որն իրականությունը վերածում էր կախարդական հեքիաթի: Ակնհայտ էր դառնում, որ ամուսինները, ովքեր կարողացել էին ստեղծել նման գեղեցկություն, օժտված էին ոչ միայն մեծ հարստությամբ, այլև հազվագյուտ տաղանդով և մաքուր հոգով:

Глава 2. ՔԼՈՆԴԱՅՔԻ ՊԱՂ ՈՍԿԻՆ

Տասնիններորդ դարի վերջի Անգլիայում՝ Լոնդոնի խուլ արվարձաններից մեկում, ապրում էր Դավիթ Թովմասյանի ընտանիքը. նրանք հայ գաղթականներ էին, որոնք ստիպված էին եղել լքել Եգիպտոսը: Օտարության մեջ կյանքը դաժան էր. Դավիթը ստիպված էր կառչել ցանկացած ծանր աշխատանքից՝ պարգապես մի կտոր հացի փող վաստակելու համար: Օրեցօր ձգվում էր գոյության համար մղվող անվերջանալի պայքարը, իսկ շուտով ճակատագիրը հասցրեց մի նոր հարված: Դավիթի կինը երեխայի էր սպասում, սակայն նրա ուժերը սպառվել էին: Լույս աշխարհ բերելով արու գավակի՝ հյուծված կինը մահացավ:

Վիշտն ու նորածին որդու համար տաժաժ վախը քիչ էր մնում կոտրեին հորը: Նա պետք է և՛ աշխատեր, և՛ մեն-մենակ խնամեր մանկանը: Գթասրտությունից դրդված՝ օգնում էին հարևանները. նրանք հսկում էին փոքրիկին, ում անվանել էին Թադևոս, իսկ անգլիական ձևով՝ Թեդի: Ի գարմանս բոլորի՝ չնայած գրկանքներին, տղան մեծանում էր ամուր ու առողջ:

Նրա ողջ մանկությունն անցավ Լոնդոնի դաժան փողոցներում: Երբ Թադևոսը դարձավ տասներկու տարեկան, գրկվեց նաև հորից: Մնալով կյոռ որբ՝ պատանին կատաղի պայքար էր մղում գոյատևման համար: Ի հեճուկս ճակատագրի՝ նա ձգտում էր ամեն գնով ոտքի կանգնել և իրականացնել նվիրական երազանքը՝ մարդ դառնալ ու հարստանալ: Իր շուրջը հավաքելով նույնպիսի անօթևան տղաների՝ Թեդին դրսևորեց առաջնորդի բնավորություն. նա համոզեց ընկերներին չիջնել մինչև գողության մակարդակ, այլ զբաղվել լուրջ գործով:

Շուտով ողջ աշխարհով մեկ տարածվեցին օվկիանոսից այն կողմից ստացված ցնցող լուրերը. Ալյասկայում՝ Քլոնդայքի շրջանում, բռնկվել էր ոսկու տենդը: Թադևոսը հասկացավ. սա իրենց շանսն է: Նա կարողացավ իր երազանքով վառել ընկերներին: Երիտասարդ, ամուր և նպատակասլաց թիմը սկսեց պատրաստվել ճանապարհորդությանը: Այդ տարիներին նավերը դեպի հյուսիս էին մեկնում բերնբերան լցված. նավախցերն ու ամբարները ճաքում էին ուղևորների բազմությունից, իսկ հաշոդություն որոնողների վրանները դրված էին հենց տախտակամածին: Նավ նստելն անհնար էր թվում, քանի որ տոմսի արժեքը հասնում էր մինչև հինգ հարյուր ֆունտի: Այս ուրվականային հնարավորության համար արհեստավորները վաճառում էին իրենց արհեստանոցները, ֆերմերները չնչին գներով տալիս էին հողերը, իսկ բանվորները լքում էին գործարանները: Անգլիացիները, իռլանդացիները, գերմանացիները, ֆրանսիացիները և ռուսները գնում էին պարեն, հանդերձանք և դասեր էին առնում փորձառու ոսկեխույզներից՝ խենթի պես կրկնելով միայն մի բան՝ ոսկի:

Թադևոսի հանդեպ ճակատագիրը բարեհաճ գտնվեց: Օժտված լինելով բնական ձիրքով՝ նա կարողացավ պայմանավորվել նավապետի օգնականի՝ բոցմանի հետ. նրան և երեք ընկերներին նավ վերցրեցին որպես հնոցապաններ: Սա նրանց ազատեց անհնարին բարձր ճանապարհածախսից և ապահովեց անվճար սննդով: Այդ ժամանակ նրանց թվում էր, թե վատթարագույն գրկանքները մնացել են հետևում, սակայն նրանք դեռ չգիտեին, թե ինչպիսի փորձություն է իրենց սպասում առջևում:

Ուղին ստացվեց երկար ու անողոր: Մրկվածուփ շյուսիսային Ատլանտիկայով, իսկ հետո՝ Էդմոնտոնյան դաժան երթուղով՝ մորթեղենի վաճառականների հին ճանապարհով, կանադական հողերով, Փիս և Մաքքենզի գետերով դեպի հյուսիս՝ Յուկոն: Ոսկով հնայված հարյուր հազարավոր մարդկանցից այիս դժոխային տարանցումը հաղթահարում էին միայն եզակիները: Թադևոսն այդ ժամանակ արդեն քսան տարեկան էր: Ուժեղ, համառ, փողոցային մանկությանը կոփված՝ նա առաջ էր ընթանում ի հեճուկս սովի, արյունվա մաշված ոտքերի և սառեցնող ցրտի: Սակայն հյուսիսը չէր ներում թուլությունը: Նրա ընկերներից երկուսը հանձնվեցին և ճանապարհի կեսից հետ դարձան: Երրորդը ծանր հիվանդացավ ու մահացավ ճանապարհին: Սահմանային ճամբարներում մոլեգնում էին մահաբեր հիվանդությունները,

մարդիկ կոտորվում էին ճանճերի պես, իսկ կանգառների օդը թունավորված էր փտող դիակների ծանր հոտով:

Թաղևոսի գրպանում փող գրեթե չէր մնացել, և լեռնաշղթաներով անցնող վերջնական թոփաքին պատրաստվելու համար նա կառչում էր ցանկացած դժոխային աշխատանքից: Աշխատանքի անցնելով Բրիտանական մթերումների ընկերությունում՝ փայտահատման վայրում, նա վաստակում էր քսան դոլար՝ մեկ խորանարդ մետր բնափայտի դիմաց: Քրտինքը նրանից հոսում էր գետերի պես, իսկ տեղի պանդուկներում գիշերակացի և աղքատիկ սննդի գները կողոպտիչ էին: Եվ հանդերձ, նա կարողանում էր խնայել ամեն մի սենտր: Երեկոյան Թեդին մտնում էր աղմկոտ գինետները, ուր հավաքվում էին փորձառու ոսկեխույզները: Կանադայի և Ալյասկայի ժայռոտ տարածքների իրական քարտեզներ այն ժամանակ գոյություն չունեին, և երիտասարդը հարբած գրույցներից հատիկ-հատիկ կորզում էր թանկարժեք տեղեկություններ գաղտնի արահետների և հարուստ հանքավայրերի մասին: Քայլ առ քայլ նա շարժվում էր դեպի նպատակակետը: Եվ ի վերջո հասավ Յուկոն:

Նա բնակություն հաստատեց հանքավորների ավանում: Մի անգամ, ուշ երեկոյան, վերադառնալով իր խղճուկ խրճիթը, Թաղևոսն անցնում էր գինետան կողքով, որտեղից լսվում էր բարձր երաժշտություն: Դռներից, ուժեղ օրորվելով, դուրս եկավ մի հարբած տարեց ոսկեխույզ, իսկ նրա հետևից՝ երկու կասկածելի երիտասարդ: Թեդին լսեց նրանց գրույցի պատառիկը.

— Տեսա՞ր: Ծերուկը բարի մոտ վճարեց գոտկատեղի պարկուճից հանած ոսկե հատիկով: Արի գնանք մի ավելի մութ տեղ ու սեղմենք նրան: Մեկ է՝ կոկորդից կախ հարբած է, վաղը ոչինչ չի հիշի:

Վտանգավոր փողոցներում մեծացած Թաղևոսն իսկույն հասկացավ, որ տարեց մարդուն մահացու վտանգ է սպառնում: Նա անկատելիորեն շարժվեց նրանց հետևից: Հենց որ գինետան պատուհանների լույսը մնաց հետևում, ավագակներից մեկը թռավ գոհի վրա և ուժգին հարված հասցրեց նրա գլխին: Ոսկեխույզը հնձվածի պես տապալվեց գետնին: Սակայն Թաղևոսն արդեն կողքին էր: Կայծակնային հարվածով նա գետնին տապալեց առաջին հարձակվողին և անմիջապես նետվեց երկրորդի վրա, ում ձեռքում գիշատիչ կերպով փայլատակեց դանակը: Կասեցնելով հարվածը՝ Թեդին հզոր հուկով ավագակին ուղարկեց նոկաուտի: Հարձակվողները արագ ուշքի եկան, բայց տեսնելով իրենց վրա ուղղված ատրճանակն ու անձանոթի վճռական հայացքը՝ գերադասեցին չփորձել ճակատագիրը և դիմեցին փախուստի: Այդ վայրի ժամանակներում առանց զենքի մնալը նշանակում էր ստորագրել սեփական մահավճիռը:

Տուժածն ընկած էր անգիտակից, նրա գլուխը պատված էր արյունով: Թաղևոսը նրան շալակեց ու տարավ իր խրճիթը: Տանը նա վիրավորին տեղավորեց իր միակ մահճակալին, խնամքով լվաց նրա վերքերը, իսկ ինքը քնեց հենց սեղանի շուրջ:

Միայն լուսադեմին, երբ արևի առաջին շողերը դիպան գերանաշեն պատերին, ծերուկը ծանր հառաչեց և բացեց ցավից մթագնած աչքերը: Մարող մոմի աղոտ լույսի ներքո նա երկար գննեց դիմացը նստած երիտասարդի հոգնած դեմքը և, ի վերջո, խոպոտ ձայնով հարցրեց.

— Ինչո՞ւ փրկեցիր ինձ, տղա՛:

— Ավագակները անարժան մարդիկ են, — կարճ պատասխանեց Թաղևոսը:

Ծերուկն ուշադիր նայեց նրան՝ հասկանալով, թե ինչպիսի հազվագյուտ ազնվություն է դրսևորել այս երիտասարդը, ով աչք չի գցել կողպված խրճիթում օտարի ոսկու վրա, և հոգնած փակեց աչքերը: Վնասվածքը չափազանց ծանր էր: Հաջորդ օրերին Թաղևոսը նվիրվածությամբ խնամում էր նրան. գդալով ջուր էր տալիս, կերակրում տաք ապուրով: Աստիճանաբար ծերուկն այնքան կազդուրվեց, որ կարողացավ խոսել, սակայն ոտքի կանգնել նրան վիճակված չէր. ուժերը անդառնալիորեն լքում էին նրան:

Նրանց միջև ծնվեց խորը փոխադարձ վստահություն: Ոսկեխույզը մանրամասն պատմեց իր միայնակ կյանքի մասին և ուշադիր լսեց Թեդիի պատմությունը: Մի երեկո նա կանչեց երիտասարդին մահճակալի մոտ, հանեց իր նվիրական պարկուճը և դրեց Թաղևոսի ափի մեջ.

— Ես երբեք գավակներ չեմ ունեցել: Բայց հիմա ես իմ ողջ սրտով ընդունում եմ քեզ որպես որդի: Դու քաջ ես, ազնիվ և գթասիրտ: Վերցրո՛ւ սա: Այստեղ իսկական բնակտորներ են: Դու կարող էիր խլել դրանք, քանի դեռ ես անգիտակից էի, բայց քո պատվախնդրությունը թույլ չտվեց քեզ գող դառնալ: Ես այլևս չեմ բարձրանա, այն աշխարհում ոսկին ինձ պետք չի գա:

Ծերուկը շունչ քաշեց և սկսեց խոսել ավելի ցածր ձայնով՝ բացելով գլխավոր գաղտնիքը.

— Ես մի վայր եմ գտել... Իսկական ոսկե երակ: Այնտեղ՝ գետնի տակ, մեծ բեկորներ են պառկած, իսկ առվակի ավազոտ ավերին ոսկու շաղերը սպասում են իրենց տիրոջը: Մակայն այդ հողը պաշտոնապես քեզանով ամրագրելու համար մեծ փողեր են պետք: Կվաճառես այս բնակտորները, հողամասը կձևակերպես քո անունով, իսկ այն, ինչ կփորես այնտեղ, քեզ թագավոր կդարձնի: Մնա՛ միշտ այսպիսի ազնիվ մարդ, և հաջողությունը երբեք չի լքի քեզ:

Հյուծվելով երկար խոսքից՝ ծերուկը փակեց աչքերը: Թաղևուր ցնցված էր լսածից, բայց չանհանգստացրեց հիվանդին: Առավոտյան ծերուկն այդպես էլ չարթնացավ: Թաղևուր նրան հուղարկավորեց խորին հարգանքով ու արժանապատվությամբ՝ ինչպես հարազատ հորը: Իսկ թաղումից հետո ուղևորվեց նշված կողողինատներով և քարացավ տեղում՝ ապշած տեսածից...

Թաղևուրի աչքերի առջև իսկապես բացվեց մի անհավանական տեսարան: Առվակի կտրուկ դարձվածքներում, հենց ափամերձ ավազի մեջ, շողշողում էին անթիվ ոսկե շաղերը: Տարբեր չափերի բնակտորների հետ միասին ծանծաղուտում հանգչում էին հազվագյուտ, զարմանահրաշ միներալներ ու գոհարներ, որոնց մաքրությունը կարող էր մրցել աշխարհի լավագույն թանկարժեք քարերի հետ: Թեղին, հիանալի հասկանալով, թե ինչպիսի նախանձ, վտանգ ու դժբախտություն կարող է բերել մարդուն նման հանկարծակի հարստությունը, դրսևորեց ծայրահեղ զգուշություն: Նա չպարծեցավ իր գտածոյով:

Դատողաբար և գաղտնի, օգտագործելով հանգուցյալ ծերունու թողած ոսկին, Թաղևուր պաշտոնապես գնեց այդ իսկայական ոսկեբեր հողատարածքը: Մինչև իր օրերի ավարտը նա անսահման երախտապարտ մնաց և՛ անհայտ բարերարին, և՛ հենց ճակատագրին այս պարզևի համար: Կյանքը ևս մեկ անգամ ապացուցեց պարզ ճշմարտությունը. յուրաքանչյուր ազնիվ արարքի համար մարդը վաղ թե ուշ պատասխան է ստանում վերևից. եթե ոչ երկրային բարօրությամբ, ապա հոգու խաղաղությամբ:

Առաջին շրջանում անհոգ կյանքի համար մղվող պայքարում նրա միակ գեներ միայն բրիչն էր, բաժն ու լվացման տաշտակը: Թեղին աշխատում էր առանց քուն ու դադարի: Հասնելով այն ամենին, ինչի մասին երբևէ երազել էր Լոնդոնի կեղտոտ փողոցներում, տղամարդացած ու հարստացած Թաղևուր տեղափոխվեց մեծ քաղաք: Այնտեղ նա հանդիպեց մի զարմանահրաշ աղջկա և, երջանկությունը հետագային չթողնելով, ամուսնացավ նրա հետ: Շուտով կողակիցը նրան պարզեց երկվորյակներ՝ տղա և աղջիկ: Կարծես հենց ճակատագիրը որոշեց նրանց ծնունդից հյուսել մի առանձնահատուկ, օրինյալ նախշ, որը Թաղևուրի տուն բերեց բացարձակ երջանկություն: Ձեռք բերելով կյանքի երկար սպասված լիությունը՝ Թեղին, այնուամենայնիվ, չէր ծրագրում հավերժ մնալ հյուսիսում: Նրան ձգում էր երիտասարդ, բուռն զարգացող Ամերիկան:

Արդեն լինելով բավականին մեծահարուստ և հարգված մարդ՝ Թաղևուր մի անգամ եղավ արևոտ հարավում՝ Կալիֆոռնիայում, և սիրահարվեց այդ երկրամասին: Նա այնտեղ գնեց ընդարձակ հողեր և դրեց տոհմական կալվածքի հիմնաքարը: Ոսկին, կարծես, ինքն էր գալիս այս հզոր տոհմի ձեռքը: Այդ ժամանակվանից ի վեր, փոխանցվելով սերնդեսերունդ, ոսկու արդյունահանումը դարձավ նրանց կյանքի գլխավոր գործը: Ամեն մի նոր ժառանգ ոչ միայն պահպանում, այլև բազմապատկում էր ընտանեկան կարողությունը՝ դրա մեջ ներդնելով խելք, հավատ և համառ աշխատանք:

Այդ ժամանակներից անցել են տասնամյակներ: Յուկոնի դաժան քամիները մնացել են հեռավոր անցյալում, Թովմասյան ազգանունը նոր ձևով հնչեց որպես Թոմաս, իսկ ինքը՝ հնագույն տոհմը, վերջնականապես ամերիկացվեց՝ դառնալով Նոր Աշխարհի բարձր

հասարակության մի մասը: Մակայն հիշողությունն այն մասին, թե որտեղից է սկսվել դեպի երջանկություն տանող իրենց փշոտ ուղին, ընդմիշտ մնաց ընտանիքի սրտում:

Глава 3. ԲՅՈՒՐԵՂՅԱ ԵՐԶԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ՓՇՈՒՐՆԵՐԸ

Թոմասների հաշորդ սերնդի ներկայացուցիչ Դևիդ-Դանիելը ընտանեկան երջանկություն գտավ միայն քառասուն տարեկանում: Նրա ընտրյալը դարձավ կապուտաշյա գեղեցկուհի Անժելան՝ Կալիֆոռնիայի ազդեցիկ բանկիրներից մեկի միակ դուստրն ու ժառանգորդը: Ամուսինների կյանքն ընթանում էր անամպ, սակայն մի հանգամանք մթագնում էր նրանց միությունը. երկար տարիներ նրանք գավակ չունեին: Բժիշկները հույս էին տալիս՝ հորդորելով համբերությամբ զինվել: Տարիների մայրամուտին, անթիվ փորձերից հետո, Անժելան մի հրաշք պարզեց աշխարհին՝ երկար սպասված արու գավակին, ում անվանեցին Ռիչարդ: Ծնողների խնդությանը չափ ու սահման չկար: Սակայն երջանկությունը կարճատև եղավ. մոր խնայուն ատողությունը օրեցօր մարում էր: Ո՛չ հեքիաթային հարստությունը և ո՛չ էլ բժշկության լավագույն լուսատուները չկարողացան նրան պահել այս աշխարհում: Այրիանալով՝ Դևիդ-Դանիելն այդպես էլ իր սիրտն այլևս ոչ մի կնոջ չբացեց: Իր ողջ չսպառված սերը նա առանց մնացորդի նվիրեց որդուն:

Կողակցի կորուստը հոր հոգում անսպիանալի վերք թողեց: Մի քանի տարի անց, թախծից հյուծված և մենության բեռին չդիմանալով, նա անժամանակ հեռացավ կյանքից՝ սիրելիի հետևից չվելով դեպի հանդերձյալ աշխարհ:

Պատանի Ռիչարդը, մնալով կյոռ որբ, ծանր էր տանում հարազատների կորուստը: Մեն-մենակ հայտնվելով այս դատարկ ու հսկայական աշխարհում՝ նա սկզբում շվարեց ու հոգով ընկճվեց: Սակայն տոհմական տոկունությունն ու գոյատևման բնագործը, որոնք դարեր շարունակ փրկել էին իրենց արյունը, օգնեցին պատանուն չշեղվել ուղիղ ճանապարհից: Իր ուսերին վերցնելով տոհմական հանքավայրերի կառավարումը և ժառանգելով Թոմասների հեքիաթային կարողությունը՝ Ռիչարդը դրսևորեց փայլուն խելք և հազվագյուտ ջանասիրություն: Երեսուն տարեկանում նա ոչ միայն պահպանեց ձեռնարկությունը, այլև բազմապատկեց ընտանեկան գործի վեհությունը:

Հաշորդակ գործունեությունը պահանջում էր ամուր կապեր, և ժամանակի ընթացքում Ռիչարդը ձեռք բերեց ազդեցիկ գործընկերների մի շրջապատ: Նրանց մեջ առանձնահատուկ տեղ էր զբաղեցնում տաղանդավոր ֆինանսիստ Ֆրեդ Սթիվենսոնը: Նրանց համատեղ նախագծերը միշտ երկուստեք շահավետ էին և միլիոնավոր շահույթներ էին բերում: Հասարակության մեջ Սթիվենսոնը հայտնի էր որպես անբասիր պատվի ու երկաթյա ազնվության տեր անձնավորություն՝ վայելելով բարձր աշխարհի անվերապահ վստահությունը: Սակայն նրա անձնական կյանքը խորտակվել էր ողբերգությամբ: Երիտասարդ տարիքում Ֆրեդը խենթի պես սիրահարվել էր հայտնի թոփ-մոդելի, ով համաձայնել էր դառնալ նրա կինը: Բայց դստեր ծնվելուց անմիջապես հետո քամիաբարո գեղեցկուհին անհայտ մի արկածախնդրի հետ փախավ Անգլիա՝ լքելով նորածին մանկանն ու սիրող ամուսնուն: Այդ ժամանակից ի վեր նրա մասին ոչ ոք ոչինչ չէր լսել: Այս դաժան դավաճանությունը Ֆրեդին հոգեբանական խորը վերք պատճառեց, որի սպին մնաց նրա սրտում ողջ կյանքի ընթացքում: Նա այլևս չամուսնացավ:

Մի անգամ Ֆրեդը Ռիչարդ Թոմասին հրավիրեց իր տուն՝ մտերմիկ ընթրիքի: Հենց այդ երեկո երիտասարդ մագնատն առաջին անգամ տեսավ ֆինանսիստի տասնյոթամյա դստերը՝ Վիկտորիային: Առաջին հայացքից նա դեռ բոլորովին պատանի էր թվում՝ խնայուն, նուրբ, աղջկական նրբագեղ կազմվածքով: Նրա դեմքը, որ շրջանակված էր ոսկեգույն գանգուրներով, զարմացնում էր արիստոկրատիկ գունատությամբ, իսկ հսկայական կապույտ աչքերը գամում էին ուշադրությունը: Նա դասական, կանոնիկ գեղեցկուհի չէր, բայց օժտված էր հազվագյուտ, հազիվ որսալի հմայքով:

Նստած լինելով Ռիչարդի դիմաց՝ Վիկտորիան թեթևակի վախով ու ամոթխածությամբ էր նայում նրան՝ անկարող հայացքը թեքել: Երիտասարդ տղամարդը զգաց, թե ինչպես իր ներսում թրթռաց անհայտ նրբության մի լար: Նա անբացատրելի ցանկություն զգաց գրկելու այս անպաշտպան աղջկան, պաշտպանելու նրան ողջ աշխարհից և շերմացնելու քնքուշ խոսքով: Սակայն, լինելով բարձր հոգևոր մշակույթի և անթերի դաստիարակության տեր մարդ, նա խնամքով գսպեց հոգու այդ պոռթկումը:

Մեկնելուց առաջ Ռիչարդը, այնուամենայնիվ, մոտեցավ Վիկտորիային, և նրանց միջև գրույց բռնվեց: Ի գարմանս իրեն՝ աղջկական երկշտության դիմակի տակ նա հայտնաբերեց փայլուն, սուր միտք և անթերի հումորի զգացում: Վիկտորիան հրաշալի գրուցակից էր. նա նրբորեն հասկանում էր արվեստից, քաղաքականությունից և համաշխարհային իրադարձություններից: Նկատելով հյուրի աչքերում հիացմունքը՝ օրիորդի դեմքը պատվեց նուրբ շառագույնով:

Այդ երեկոյից հետո ոսկեվարս Վիկտորիայի կերպարն այլևս չէր լքում Ռիչարդին: Աշխարհիկ հավաքույթներում և հանդիսավոր ընդունելություններում նա փնտրում էր ցանկացած հնարավորություն նրա կողքին հայտնվելու համար: Մտերիմ ընկերները, նկատելով սովորաբար գուսպ միլիոնատիրոջ փոփոխությունները, միաբերան խորհուրդ էին տալիս նրան ժամանակ չկորցնել և առաջարկություն անել օրիորդին: Վիկտորիայի հայրը հին կոփվածքի ջենթլմեն էր, իսկ ինքը՝ աղջիկը, դիտվում էր որպես կատարյալ համապատասխանություն:

Շուտով Ռիչարդը Վիկտորիային հրավիրեց ժամադրության քաղաքի լավագույն ռեստորաններից մեկում: Ռոմանտիկ մթնոլորտում, երաժշտության մեղմ հնչյունների ներքո, նա ծնկեց նրա առջև, բացեց շքեղ աղամանդե մատանիով թավշյա տուփը և, նայելով ուղիղ նրա փայլուն աչքերին, հարցրեց.

Վիկտորիա՛, կհամաձայնվե՞ս դառնալ իմ կինը:

Աղջիկը շողաց բացարձակ, աներկրային երջանկությունից և առանց վարանելու նետվեց նրա գրկի մեջ: Ստանալով նվիրական համաձայնությունը՝ Ռիչարդը հենց նույն երեկոյան խնդրեց Վիկտորիայի ձեռքը նրա հորից: Ֆրեդն անկեղծորեն երջանիկ էր՝ իմանալով, որ իր միակ դստերը հանձնում է աշխարհի ամենահուսալի ձեռքերին: Օրհնելով երիտասարդներին՝ նա Ռիչարդին մի շալյ պարզև մատուցեց՝ առաջատար ֆինանսական կորպորացիայի բաժնետոմսերի խոշոր փաթեթ, որի համասեփականատերն էր ինքը: Երիտասարդ մագնատը փողի կարիք չուներ, բայց մերժել ապագա աներոջը չէր կարող: Նա ընդունեց նվերը մի պայմանով, որ այդ կապիտալը ընդմիշտ կմնա Վիկտորիայի անձնական կառավարման և տնօրինման ներքո:

Շուտով տեղի ունեցավ շքեղ պսակադրությունը: Նորապսակների տանը տիրեց անթերի ներդաշնակություն, փոխադարձ համաձայնություն և խորին հարգանք: Մեկ տարի անց նրանց միությունն ամրապնդվեց անդրանիկ գավակի՝ Քրիստի դստեր ծնունդով: Իսկ ևս մեկ տարի անց տիեզերքը նրանց պարգևեց Փոլ որդուն: Երկու մանուկներն էլ նման էին հրեշտակների. ձյունաթույր մաշկն ու փափուկ ոսկե գանգուրները նրանք ժառանգել էին մորից: Ռիչարդը պաշտում էր կնոջը և հավվում էր երեխաների հանդեպ տաժած սիրուց: Անցնում էին տարիները, փոքրիկները մեծացան և գնացին դպրոց՝ ծնողներին ուրախացնելով իրենց հնագանդությամբ ու հեզ բնավորությամբ: Ռիչարդը, չնայած ահռելի զբաղվածությանը, ամեն ազատ թույլ նվիրում էր ընտանիքին և իրեն զգում էր անպատմելիորեն երջանիկ:

Ամեն ինչ հրաշալի էր ընթանում, մինչև որ նրանց խաղաղ նավահանգիստը տագնապ սպրդեց: Վերջին շրջանում Ռիչարդին ավելի ու ավելի էր անհանգստացնում Վիկտորիայի գունատությունն ու անբացատրելի, թաքուն տկարությունը: Նա միայն մեղմորեն ժպտում էր և հանգստացնում ամուսնուն՝ հավաստիացնելով, որ դա սովորական հոգնածություն է, և անհանգստանալու պատճառներ չկան: Սակայն Ռիչարդը, դրդված վատ նախագագացումից, պնդեց իրենը: Նա կապվեց ընտանեկան բժշկի հետ և պահանջեց անհապաղ անցկացնել լիակատար բժշկական հետազոտություն:

Հաջորդ օրը, Քրիստին և Փոլին դասի ուղարկելով, Վիկտորիան գնաց կլինիկա: Բժիշկն անձամբ ուղեկցեց նրան բոլոր կաբինետներով՝ անցկացնելով բարդ թեստեր: Ավարտելով գործընթացները՝ կինը շտապեց դեպի դպրոց, որպեսզի վերցնի երեխաներին: Նա միշտ նախընտրում էր ինքը վարել մեքենան՝ կտրուկ հրաժարվելով անձնական վարորդների ծառայություններից:

Երեխաները աղմկոտ ու գվարթ ծլվում էին հետևի նստատեղին՝ կիսվելով դպրոցական նորություններով: Մեքենան սահուն սլանում էր մայրուղով, երբ սրահի լռությունը խզեց բջջային հեռախոսի կտրուկ զանգը: Վիկտորիան սեղմեց բարձրախոսի կոճակը: Դինամիկներից լսվեց բժշկի հուզված ձայնը.

Վիկտորիա՛... Մեզ անհրաժեշտ է անցկացնել ևս մեկ, ավելի մանրամասն հետազոտություն: Խնդրում եմ, կլինիկա եկեք վաղը առավոտյան:

Ի՞նչ է պատահել, բժի՛շկ, — նրա սիրտը ակնթարթորեն ծակեց վախը: — Ինձ մոտ ինչ-որ լուրջ բա՞ն են գտել: Պե՞տք է անհանգստանամ:

Կնոջ ձայնը դողաց, իսկ սիրտը կրծքում կատաղի սկսեց խփել տագնապալի ռիթմով: Բժիշկը ոչինչ չպատասխանեց, և լսավողում հնչեցին անջատման կարճ, չարագուշակ ազդանշանները:

Հենց նույն վայրկյանին Վիկտորիայի գլուխը կտրուկ պտտվեց: Ցավի բոցավառ բռնկումը մառախուղով պատեց աչքերը, մտքերը խառնվեցին, իսկ ձեռքերը մի պահ բաց թողեցին դեկը: Ծանր ավտոմեքենան ամբողջ արագությամբ շարժվեց ձախ՝ ուղիղ դեպի հանդիպակաց երթևեկության գոտի: Հոշոտվող մետաղի խլացուցիչ ճռռոց, սոսկալի հարված, ցրվող ապակե փշուրների զնգոց և ակնթարթային խուլ պայթյուն, որը կլանեց ամեն ինչ: Այս ահավոր աղետից ոչ ոք ողջ չմնաց: Վիկտորիան, Քրիստին և Փոլը մահացան ակնթարթորեն:

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.